

Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu pro 1. stupeň:

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vlastivěda navazuje na prvouku. Poskytuje žákům poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech. Integruje poznatky, dovednosti, zkušenosti z vyučování, osobního života žáků a další informace ze sdělovacích prostředků a ze zájmových oblastí.

Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizována ve 4. a 5. ročníku – 2 hodiny týdně
- vlastivěda se realizuje ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět a navazuje na prvouku
- vzdělávací obsah je rozdělen do pěti tématických okruhů, ve vlastivědě se realizují tři okruhy

Místo, kde žijeme – chápání organizace života v obci, ve společnosti

- praktické poznávání místních, regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění, postavení ČR v Evropě, EU
- výchova ke zdravému životnímu stylu

Lidé kolem nás – upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi

- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci a solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti a ve světě
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu

Lidé a čas – orientace v dějích času, postup událostí a utváření historie věcí a dějů

- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

Metody

- slovní – monologické (popis, vyprávění, vysvětlení)
 - dialogické (rozhovor, beseda, dramatizace)
 - metody práce s učebnicí s knihou, internetem
- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- práce s textem
- samostatné práce žáků
- kooperativní vyučování
- motivační
- problémové
- sdělovací
- analyticko- syntetické
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- beseda
- film
- vycházky

Nástroje a pomůcky

- výukový software, knihy, encyklopedie, internet
- VHS, DVD
- Nástěnné obrazy, učebnice, mapy
- Archivy, knihovny, sbírky muzeí, galerií

Průřezová témata

Předmětem se prolínají tato průřezová témata:

- MKV
- EGS
- EV
- VDO
- MDV
- OSV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák

- se učí vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- se učí začlenit obec do příslušného kraje

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů

Žák

- se učí rozlišit přírodní s umělé prvky v okolní krajině

Učitel

- umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- umožňuje zažít každému žákovi úspěch

Kompetence komunikativní

Žák

- učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

Učitel

- vede žáky k ověřování výsledků

- podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

Žák

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Učitel

- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanská

Žák

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti

Učitel

- umožňuje žákům, aby se podílely na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

Žák

- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost

Učitel

- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat